

טיוטת חוק לתיקון פקודת העיריות (הוראת שעה) (תיקון מס' 5), התש"ף-2020 –
הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה
הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת החוק לתיקון פקודת העיריות (הוראת שעה) (תיקון מס' 5), התש"ף-2020, המצ"ב.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ד. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

בחוק לתיקון פקודת העיריות (הוראת שעה), התשע"א-2011 (להלן – הוראת השעה) נקבעה סמכותה של רשות מקומית, במסגרת סעיף 249(33) לפקודת העיריות וסעיף 24 לפקודת המועצות המקומיות, לפעול ולהסדיר בתחומה עניינים של שמירה, אבטחה וסדר ציבורי בנושאים, בתנאים ובסייגים שקבעו שר הפנים והשר לביטחון הפנים כאחד, בהסכמת שר המשפטים. עוד נקבע בהוראת השעה כי בחוק עזר הקובע הסדרים בעניינים האמורים, לא יוטלו אגרה או היטל בסכום העולה על הסכום שקבע שר הפנים (להלן – הסכום המרבי).

קביעת סמכות זו במפורש כאחת מסמכויותיה של רשות מקומית, נועדה לעגן למען הסר ספק, את הבסיס החוקי להסדיר שמירה שונים הנעשים בידי רשויות מקומיות ולאפשר לרשויות מקומיות לפעול בתחום השמירה, האבטחה והסדר הציבורי. יובהר כי סמכויות אלה לא נועדו להחליף את סמכויות המשטרה, אלא להתקיים לצדן במסגרת הדין.

תקופת הוראת השעה נקבעה לראשונה עד יום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011). לאורך השנים הוארך תוקף הוראת השעה מעת לעת (ראו ס"ח התשע"ב, עמ' 94, ס"ח התשע"ד, עמ' 54, ס"ח התשע"ו, עמ' 323 וס"ח התשע"ח, עמ' 74). בתיקון האחרון הוארך תוקפה של הוראת השעה עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019), ומכוח סעיף 38 לחוק-יסוד: הכנסת מוארך תוקפה בתקופה נוספת בהתאם להוראות הסעיף האמור. בנוסף תוקנה הוראת השעה והוסף במסגרתה סעיף 251 לפקודת העיריות, שהוחל גם בפקודת המועצות המקומיות, שבו נקבעו הוראות בדבר ייעוד וניהול של כספי היטל שמירה ואגרת שמירה.

מכוחם של סעיף 249(33) לפקודת העיריות, וסעיף 24 לפקודת המועצות המקומיות, כנוסחם בהוראת השעה, הותקנו תקנות העיריות (שמירה, אבטחה וסדר ציבורי ברשות מקומית), התשע"ב-2011 (ק"ת התשע"ב, עמ' 276), הקובעות את רשימת הנושאים שאותם מוסמכת רשות מקומית להסדיר במסגרת סמכותה להסדיר עניינים של שמירה, אבטחה וסדר ציבורי, וכן הותקנו תקנות העיריות (סכום מרבי של אגרה או היטל בעד שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי ברשות מקומית), התשע"ג-2013 (ק"ת התשע"ג, עמ' 584), שבהן נקבע הסכום המרבי להיטל או לאגרה.

על רקע האמור וכדי לאפשר לרשויות המקומיות להמשיך ולפעול בתחום השמירה, האבטחה והסדר הציבורי, מוצע להאריך את תוקפה של הוראת השעה עד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022). במהלך תקופה זו יהיה ניתן להמשיך ולבחון את מידת הצורך בקביעת סמכותן של רשויות מקומיות להסדיר את ענייני השמירה והסדר הציבורי בתחומן, ואת אופן היישום וההפעלה של סמכות זו בידיהן, בטרם עיגונה כסמכות של קבע.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

הוראות בעניין סמכותה של רשות מקומית לפעול בתחום ביטחון הציבור והסדר הציבורי נקבעו בהצעות חוק קודמות מטעם הממשלה שמכוחן נקבע וחוקק החוק והוארך תוקפו.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת היועץ המשפטי של משרד הפנים מצורפת להצעת ההחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית.
תחום פעולה עיקרי: 09 אחר.

מוגש על ידי שר הפנים

י"א בסיון התש"ף
03 ביוני 2020

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה: הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (הוראת שעה) (תיקון מס' 5), התש"ף-

2020

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

במסגרת הצעת ההחלטה מוצע בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 41 לתקנון עבודת הממשלה לאשר עקרונית את טיוטת החוק לתיקון פקודת העיריות (הוראת שעה) (תיקון מס' 5), התש"ף-2020 ולהסמיק את ועדת השרים לענייני חקיקה לדון בטיטת החוק המצורפת להצעת ההחלטה, לאשר אותה על דעת הממשלה ולהגישה מיד לכנסת.

טיטת החוק נועדה להאריך את תוקפו של החוק לתיקון פקודת העיריות (הוראת שעה), התשע"א-2011, במסגרתה עוגנה סמכותה של רשות מקומית לפעול ולהסדיר בתחומה את השמירה, האבטחה והסדר הציבורי. בתיקון האחרון להוראת השעה הוארך תוקפה של הוראת השעה עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019), ומכוח סעיף 38 לחוק-יסוד: הכנסת הוארך תוקפה בתקופה נוספת בהתאם להוראות הסעיף האמור, עד ליום 16.6.2020. במסגרת טיטת החוק מוצע להאריך את תוקפה של הוראת השעה לתקופה נוספת, עד ליום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022).

בשל הצורך לאפשר לרשויות המקומיות להמשיך ולפעול בתחום השמירה, האבטחה והסדר הציבורי ולהסדירו גם לאחר תום תוקפה של הוראת השעה ביום 16.6.2020, והדחיפות הכרוכה בכך, מוצע, בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לפטור את הצעת החוק מחובת הנחה ולהאיץ את הדיונים בה. עוד מוצע לבקש מוועדת הכנסת, בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

לא רלוונטי. יצוין כי עמדת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-מנהלי) כי אין מניעה משפטית בקידום ההצעה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית על אישור ההצעה

חתימה

היועץ המשפטי
תפקיד

יהודה זמרת
שם

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק לתיקון פקודת העיריות (הוראת שעה) (תיקון מס' 5), התש"ף-2020

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

בחוק לתיקון פקודת העיריות (הוראת שעה), התשע"א-2011 (להלן – הוראת השעה) נקבעה סמכותה של רשות מקומית, במסגרת סעיף 249(33) לפקודת העיריות וסעיף 24 לפקודת המועצות המקומיות, לפעול ולהסדיר בתחומה עניינים של שמירה, אבטחה וסדר ציבורי בנושאים, בתנאים ובסייגים שקבעו שר הפנים והשר לביטחון הפנים כאחד, בהסכמת שר המשפטים. עוד נקבע בהוראת השעה כי בחוק עזר הקובע הסדרים בעניינים האמורים, לא יוטלו אגרה או היטל בסכום העולה על הסכום שקבע שר הפנים (להלן – הסכום המרבי).

קביעת סמכות זו במפורש כאחת מסמכויותיה של רשות מקומית, נועדה לעגן למען הסר ספק, את הבסיס החוקי להסדרי שמירה שונים הנעשים בידי רשויות מקומיות ולאפשר לרשויות מקומיות לפעול בתחום השמירה, האבטחה והסדר הציבורי. יובהר כי סמכויות אלה לא נועדו להחליף את סמכויות המשטרה, אלא להתקיים לצדן במסגרת הדין.

תקופת הוראת השעה נקבעה לראשונה עד יום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011). לאורך השנים הוארך תוקף הוראת השעה מעת לעת (ראו ס"ח התשע"ב, עמ' 94, ס"ח התשע"ד, עמ' 54, ס"ח התשע"ו, עמ' 323 וס"ח התשע"ח, עמ' 74). בתיקון האחרון הוארך תוקפה של הוראת השעה עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019), ומכוח סעיף 38 לחוק-יסוד: הכנסת מוארך תוקפה בתקופה נוספת בהתאם להוראות הסעיף האמור. בנוסף תוקנה הוראת השעה והוסף במסגרתה סעיף 251ד לפקודת העיריות, שהוחל גם בפקודת המועצות המקומיות, שבו נקבעו הוראות בדבר ייעוד וניהול של כספי היטל שמירה ואגרת שמירה.

מכוחם של סעיף 249(33) לפקודת העיריות, וסעיף 24 לפקודת המועצות המקומיות, כנוסחם בהוראת השעה, הותקנו תקנות העיריות (שמירה, אבטחה וסדר ציבורי ברשות מקומית), התשע"ב-2011 (ק"ת התשע"ב, עמ' 276), הקובעות את רשימת הנושאים שאותם מוסמכת רשות מקומית להסדיר במסגרת סמכותה להסדיר עניינים של שמירה, אבטחה וסדר ציבורי, וכן הותקנו תקנות העיריות (סכום מרבי של אגרה או היטל בעד שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי ברשות מקומית), התשע"ג-2013 (ק"ת התשע"ג, עמ' 584), שבהן נקבע הסכום המרבי להיטל או לאגרה.

על רקע האמור וכדי לאפשר לרשויות המקומיות להמשיך ולפעול בתחום השמירה, האבטחה והסדר הציבורי, מוצע להאריך את תוקפה של הוראת השעה עד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022). במהלך תקופה זו יהיה ניתן להמשיך ולבחון את מידת הצורך בקביעת סמכותן של רשויות מקומיות

להסדיר את ענייני השמירה והסדר הציבורי בתחומן, ואת אופן היישום וההפעלה של סמכות זו בידיהן, בטרם עיגונה כסמכות של קבע.

ג. עיקרי החוק המוצע והשפעת החוק המוצע על החוק הקיים

החוק יתוקן כך שתוקפו יוארך עד ליום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022).

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה

אין השפעה

ה. השפעת החוק המוצע על ההיבט המינהלי והתקן

אין השפעה

ו. הערות משרדי הממשלה

לא התקבלו הערות.

ז. עמדת היועץ המשפטי לממשלה

לעמדת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-מנהלי), אין מניעה משפטית בקידום ההצעה.

ח. להלן נוסח החוק המוצע

הצעת חוק מטעם הממשלה:

טיוטת חוק לתיקון פקודת העיריות (הוראת שעה) (תיקון מס' 5), התש"ף-2020

1. תיקון סעיף 1 בחוק לתיקון פקודת העיריות (הוראת שעה), התשע"א-2011¹, בסעיף 1, במקום הרישה יבוא "בתקופה שעד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022) -".

¹ ס"ח התשע"א, עמ' 732; התשע"ח, עמ' 74.